KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 2.7.2020 r.
COM(2020) 270 final

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

z wdrażania decyzji ramowej Rady z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi

1. WPROWADZENIE

1.1. Przebieg procedury

Decyzja ramowa Rady z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi[1] („decyzja ramowa") jest pierwszym instrumentem prawnym UE dotyczącym współpracy w sprawach karnych w oparciu o zasadę wzajemnego uznawania[2]. W decyzji ramowej zapewniono skuteczniejszy mechanizm pozwalający zapewnić, aby osoby dążące do uniknięcia wymiaru sprawiedliwości nie wykorzystywały otwartych granic; decyzja przyczyniła się również do osiągnięcia celu UE, jakim jest rozwój i utrzymanie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości. Jest to instrument powszechnie stosowany w ramach współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych w UE. Zgodnie z danymi statystycznymi za 2018 r.[3] szacuje się, że średnio 54,5 % osób, których dotyczą wnioski, wyraża zgodę na przekazanie (w porównaniu z 62,96 % w 2017 r.), a procedura przekazania trwa średnio 16,41 dnia od aresztowania. Średni czas przekazania w przypadku osób, które nie wyrażają na nie zgody, wynosi około 45,12 dnia. Jest to wyraźna różnica w stosunku do długotrwałych procedur ekstradycyjnych, które obowiązywały między państwami członkowskimi przed przyjęciem decyzji ramowej.

W lutym 2009 r. decyzję ramową zmieniono decyzją ramową Rady 2009/299/WSiSW dotyczącą wyroków zaocznych[4], w której wprowadzono jasne i wspólne podstawy nieuznawania orzeczeń wydanych pod nieobecność danej osoby na rozprawie[5]. Ponadto prawa procesowe osób zatrzymanych na podstawie europejskiego nakazu aresztowania umocniono w sześciu dyrektywach[6] w sprawie: prawa do tłumaczenia ustnego i tłumaczenia pisemnego[7]; prawa do informacji[8]; prawa dostępu do adwokata[9];

---

[1] Dz.U. L 190 z 18.7.2002, s. 1.

[2] Program stosowania środków w celu wprowadzenia zasady wzajemnego uznawania decyzji w sprawach karnych, określony w konkluzjach Rady Europejskiej z Tampere oraz przyjęty przez Radę w dniu 30 listopada 2000 r., Dz.U. C 12 E z 15.1.2001, s. 10: „[p]odstawą zasady wzajemnego uznawania jest wzajemne zaufanie osiągnięte dzięki wspólnym wartościom państw członkowskich w zakresie poszanowania godności ludzkiej, wolności, demokracji, równości, praworządności i praw człowieka, tak aby każdy organ miał pewność, że pozostałe organy stosują równoważne normy dotyczące ochrony praw we wszystkich swoich systemach sądownictwa karnego".

[3] https://e-justice.europa.eu/content_european_arrest_warrant-90-pl.do?init=true

[4] Decyzja ramowa Rady 2009/299/WSiSW z dnia 26 lutego 2009 r. zmieniająca decyzje ramowe 2002/584/WSiSW, 2005/214/WSiSW, 2006/783/WSiSW, 2008/909/WSiSW oraz 2008/947/WSiSW i tym samym wzmacniająca prawa procesowe osób oraz ułatwiająca stosowanie zasady wzajemnego uznawania do orzeczeń wydanych pod nieobecność danej osoby na rozprawie, Dz.U. L 81 z 27.3.2009, s. 24.

[5] Wersja skonsolidowana: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XC1006(02)&from=DA, s. 45.

[6] Rezolucja Rady z dnia 30 listopada 2009 r. dotycząca harmonogramu działań mających na celu umocnienie praw procesowych osób podejrzanych lub oskarżonych w postępowaniu karnym stanowi podstawę sześciu dyrektyw, Dz.U. C 295 z 4.12.2009, s. 1.

[7] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/64/UE z dnia 20 października 2010 r. w sprawie prawa do tłumaczenia ustnego i tłumaczenia pisemnego w postępowaniu karnym, Dz.U. L 280 z 26.10.2010, s. 1; SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY z wdrażania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/64/UE z dnia 20 października 2010 r. w sprawie prawa do tłumaczenia ustnego i tłumaczenia pisemnego w postępowaniu karnym, COM(2018) 857 final: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A52018DC0857

wzmocnienia niektórych aspektów domniemania niewinności i prawa do obecności na rozprawie w postępowaniu karnym[10]; gwarancji procesowych dla dzieci[11] oraz pomocy prawnej[12].

Komisja wydała trzy sprawozdania z wdrażania decyzji ramowej[13]. Aby wspomóc praktyków, w 2008 r.[14] Rada opublikowała podręcznik „Jak wystawiać europejski nakaz aresztowania", a następnie dokonała jego zmiany w 2010 r.[15] Komisja zaktualizowała ten podręcznik w 2017 r.[16] W okresie od marca 2006 r. do kwietnia 2009 r. praktyczne stosowanie decyzji ramowej było przedmiotem wzajemnej oceny państw członkowskich z Komisją w roli obserwatora w kontekście czwartej rundy wzajemnej oceny[17]. Niektóre

---

[8] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/13/UE z dnia 22 maja 2012 r. w sprawie prawa do informacji w postępowaniu karnym, Dz.U. L 142 z 1.6.2012, s. 1; SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY z wdrażania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/13/UE z dnia 22 maja 2012 r. w sprawie prawa do informacji w postępowaniu karnym, COM(2018) 858 final:
https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A52018DC0858

[9] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/48/UE z dnia 22 października 2013 r. w sprawie prawa dostępu do adwokata w postępowaniu karnym i w postępowaniu dotyczącym europejskiego nakazu aresztowania oraz w sprawie prawa do poinformowania osoby trzeciej o pozbawieniu wolności i prawa do porozumiewania się z osobami trzecimi i organami konsularnymi w czasie pozbawienia wolności, Dz.U. L 294 z 6.11.2013, s. 1; SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY z wdrażania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/48/UE z dnia 22 października 2013 r. w sprawie prawa dostępu do adwokata w postępowaniu karnym i w postępowaniu dotyczącym europejskiego nakazu aresztowania oraz w sprawie prawa do poinformowania osoby trzeciej o pozbawieniu wolności i prawa do porozumiewania się z osobami trzecimi i organami konsularnymi w czasie pozbawienia wolności, COM(2019) 560 final:
https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A52019DC0560

[10] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/343 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie wzmocnienia niektórych aspektów domniemania niewinności i prawa do obecności na rozprawie w postępowaniu karnym, Dz.U. L 65 z 11.3.2016, s. 1.

[11] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/800 z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie gwarancji procesowych dla dzieci będących podejrzanymi lub oskarżonymi w postępowaniu karnym, Dz.U. L 132 z 21.5.2016, s. 1.

[12] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1919 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie pomocy prawnej z urzędu dla podejrzanych i oskarżonych w postępowaniu karnym oraz dla osób, których dotyczy wniosek w postępowaniu dotyczącym europejskiego nakazu aresztowania, Dz.U. L 297 z 4.11.2016, s. 1; sprostowanie: Dz.U. L 91 z 5.4.2017, s. 40.

[13] SPRAWOZDANIE KOMISJI oparte na art. 34 decyzji ramowej Rady z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi (wersja poprawiona), COM(2006) 8 final:
https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A52006DC0008;
SPRAWOZDANIE KOMISJI dotyczące wdrażania od 2005 r. przepisów decyzji ramowej Rady z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi, COM(2007) 407 final:
https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?qid=1588746623870&uri=CELEX:52007DC0407 oraz SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie wdrażania od 2007 r. decyzji ramowej Rady z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi, COM(2011) 175 final:
https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?qid=1588746744852&uri=CELEX:52011DC0175.

[14] Ostateczna wersja europejskiego podręcznika „Jak wystawiać europejski nakaz aresztowania":
https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8216-2008-REV-2/pl/pdf

[15] Zmieniona wersja europejskiego podręcznika „Jak wystawiać europejski nakaz aresztowania":
https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-17195-2010-REV-1/pl/pdf

[16] Podręcznik „Jak wydawać i wykonywać Europejski Nakaz Aresztowania", Dz.U. C 335 z 6.10.2017, s. 1:
https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XC1006(02)&from=DA

[17] Działania następcze w związku ze sprawozdaniami oceniającymi z czwartej rundy wzajemnej oceny: praktyczne stosowanie europejskiego nakazu aresztowania i odpowiednich procedur wydawania osób

aspekty decyzji ramowej są obecnie przedmiotem nowej wzajemnej oceny w dziewiątej rundzie wzajemnej oceny, w ramach której ocenia się wybrane praktyczne i operacyjne aspekty europejskiego nakazu aresztowania[18].

W dniu 27 lutego 2014 r. Parlament Europejski przyjął rezolucję zawierającą zalecenia dla Komisji w sprawie przeglądu europejskiego nakazu aresztowania[19], w której zaproponowano w szczególności uprzednią kontrolę proporcjonalności; powody obligatoryjnej odmowy wykonania nakazu związane z prawami podstawowymi; prawo do skutecznego środka prawnego oraz lepsze zdefiniowanie przestępstw, w odniesieniu do których europejski nakaz aresztowania powinien mieć zastosowanie. W odpowiedzi skierowanej do Parlamentu Europejskiego Komisja wyjaśniła, dlaczego nie uważa za stosowne dokonania przeglądu decyzji ramowej ani oddzielnie, ani wraz ze zmianą innych instrumentów wzajemnego uznawania[20].

Ograniczenia kontroli sądowej sprawowanej przez Trybunał Sprawiedliwości oraz uprawnień Komisji do egzekwowania przepisów w obszarze współpracy policji i współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych zostały zniesione w dniu 1 grudnia 2014 r. po zakończeniu pięcioletniego okresu przejściowego dotyczącego instrumentów dawnego trzeciego filaru na mocy protokołu nr 36 do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej[21]. W rezultacie wykładnia decyzji ramowej stała się przedmiotem stale rosnącej liczby wniosków o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym kierowanych do Trybunału Sprawiedliwości. W związku z tym liczba odesłań prejudycjalnych dotyczących decyzji ramowej szybko wzrosła z 12 w 2014 r. do ponad 50 do połowy 2020 r.

1.2. Cel i główne elementy decyzji ramowej

Decyzja ramowa zastąpiła tradycyjny system ekstradycyjny prostszym i szybszym mechanizmem służącym wydawaniu osób, których dotyczy wniosek, by umożliwić prowadzenie postępowania karnego albo wykonanie kary pozbawienia wolności lub zastosowanie środka zabezpieczającego. Jej podstawą jest zasada wzajemnego uznawania. Decyzja wydającego nakaz państwa członkowskiego musi zostać uznana państwie członkowskim wykonującym ten nakaz bez dodatkowych formalności, chyba że mają zastosowanie powody odmowy wykonania nakazu.

Główne elementy decyzji ramowej odróżniające ją od systemów ekstradycji:

- Europejski nakaz aresztowania jest orzeczeniem sądowym wykonywanym w innym państwie członkowskim na podstawie zasady wzajemnego uznawania.

---

między państwami członkowskimi: https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15815-2011-INIT/en/pdf

[18] Dziewiąta runda wzajemnej oceny – zakres oceny i odpowiedzi na pytania zawarte w kwestionariuszu: https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6333-2019-INIT/en/pdf

[19] Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 27 lutego 2014 r. zawierająca zalecenia dla Komisji w sprawie przeglądu europejskiego nakazu aresztowania (2013/2109(INL)), Dz.U. C 285 z 29.8.2017, s. 135.

[20] Działania następcze w związku z rezolucją Parlamentu Europejskiego zawierającą zalecenia dla Komisji w sprawie przeglądu europejskiego nakazu aresztowania, SP(2014) 447: https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?lang=en&reference=2013/2109(INL)

[21] Dz.U. C 115 z 9.5.2008, s. 322.

- Powody odmowy wykonania nakazu są ograniczone i wymieniono je w sposób wyczerpujący w decyzji ramowej.
- Weryfikacja podwójnej karalności nie obowiązuje w przypadku 32 kategorii przestępstw wyszczególnionych w art. 2 ust. 2 decyzji ramowej, definiowanych zgodnie z prawem państwa członkowskiego wydającego nakaz, jeżeli przestępstwa te zagrożone są karą pozbawienia wolności lub środkiem zabezpieczającym o maksymalnym wymiarze co najmniej trzech lat.
- Wydawanie państwu członkowskiemu jego własnych obywateli jest ogólną zasadą, od której istnieją tylko nieliczne wyjątki. Wyjątki te dotyczą wykonania kary pozbawienia wolności w państwie członkowskim pochodzenia danej osoby i stosuje się je w jednakowym stopniu w odniesieniu do rezydentów. Głównym powodem tych wyjątków jest wspieranie rehabilitacji społecznej osoby, której dotyczy wniosek;
- Obowiązują ścisłe terminy podjęcia decyzji w sprawie wykonania europejskiego nakazu aresztowania oraz przekazania osoby, której dotyczy wniosek.
- Aby uprościć i ułatwić realizację wniosków, ENA wydaje się obecnie w jednolity sposób, przygotowuje się je na podstawie formularza europejskiego nakazu aresztowania.

1.3. Cel i zakres sprawozdania

W niniejszym sprawozdaniu oceniono sposób, w jaki transponowano decyzję ramową zmienioną decyzją ramową Rady 2009/299/WSiSW we wszystkich 27 państwach członkowskich, które są nią związane[22]. Ocena opiera się przede wszystkim na analizie krajowych środków transponujących decyzję ramową, które zgłoszono Sekretariatowi Generalnemu Rady i Komisji zgodnie z art. 34 ust. 2 decyzji ramowej.

Większość państw członkowskich zmieniła przepisy krajowe transponujące decyzję ramową od czasu ostatniego sprawozdania Komisji z 2011 r.[23] W związku z tym przy sporządzaniu niniejszego sprawozdania uwzględniono zarówno zalecenia Komisji z poprzednich sprawozdań, jak i zalecenia wynikające z czwartej rundy wzajemnej oceny dotyczącej transpozycji (np. zalecenia dotyczące proporcjonalności wydanych europejskich nakazów aresztowania[24]).

[22] Decyzja ramowa jest wiążąca dla wszystkich 27 państw członkowskich, w tym dla Danii i Irlandii. Sprawozdanie obejmuje również Zjednoczone Królestwo, dla którego decyzja ramowa jest wiążąca do końca okresu przejściowego upływającego w dniu 31 grudnia 2020 r.

[23] SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie wdrażania od 2007 r. decyzji ramowej Rady z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi, COM(2011) 175 final: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?qid=1588746744852&uri=CELEX:52011DC0175

[24] Na podstawie danych statystycznych przekazanych przez państwa członkowskie można zaobserwować w niektórych państwach członkowskich tendencję spadkową w zakresie liczby wydanych europejskich nakazów aresztowania: https://e-justice.europa.eu/content_european_arrest_warrant-90-pl.do

Podobnie jak pierwsze sprawozdanie Komisji w sprawie wdrażania z 2005 r.[25] niniejsze sprawozdanie zawiera ocenę przepisów decyzji ramowej. Skoncentrowano się w nim na najważniejszych przepisach decyzji ramowej, które mają zasadnicze znaczenie dla sprawnego funkcjonowania europejskiego nakazu aresztowania. Przepisy te dotyczą w szczególności: wyznaczania właściwych organów wymiaru sprawiedliwości, definicji i zakresu europejskiego nakazu aresztowania, praw podstawowych i procesowych osoby, której dotyczy wniosek, powodów odmowy wykonania nakazu i weryfikacji podwójnej karalności oraz terminów podjęcia decyzji w sprawie wykonania europejskiego nakazu aresztowania oraz przekazania osoby, której dotyczy wniosek.

2. OCENA OGÓLNA

Do dnia publikacji niniejszego sprawozdania wszystkie państwa członkowskie zgłosiły transpozycję decyzji ramowej[26].

Ocena ogólna wskazuje, że w znacznej liczbie państw członkowskich poziom wdrożenia decyzji ramowej jest raczej zadowalający. Ocena krajowych środków wykonawczych wykazała jednak również w niektórych państwach członkowskich pewne problemy związane z przestrzeganiem przepisów. Jeżeli nie zostaną one naprawione, niedociągnięcia takie będą ograniczały skuteczność europejskiego nakazu aresztowania. W związku z tym Komisja zastosuje wszelkie odpowiednie środki w celu zapewnienia zgodności z przepisami decyzji ramowej w całej UE, w tym – w stosownych przypadkach – poprzez wszczynanie postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego na podstawie art. 258 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Od czasu publikacji ostatniego sprawozdania z wdrażania Komisja zorganizowała pięć posiedzeń ekspertów z państwami członkowskimi w celu wspierania ich w stosowaniu decyzji ramowej w praktyce[27].

W marcu 2020 r. ustanowiono grupę koordynacyjną ds. europejskiego nakazu aresztowania. Celem grupy koordynacyjnej ds. europejskiego nakazu aresztowania jest ułatwienie szybkiej wymiany informacji i współpracy między różnymi podmiotami zaangażowanymi w funkcjonowanie decyzji ramowej, tj. praktykami i decydentami z państw członkowskich, Eurojustem, Europejską Siecią Sądową, Sekretariatem Generalnym Rady i Komisją. Rezultatem wymiany w ramach tej grupy powinno być bardziej jednolite stosowanie decyzji ramowej.

[25] SPRAWOZDANIE KOMISJI oparte na art. 34 decyzji ramowej Rady z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi (wersja poprawiona), COM(2006) 8 final: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:52006DC0008

[26] Na podstawie art. 34 ust. 1 decyzji ramowej państwa członkowskie musiały dokonać transpozycji decyzji ramowej do prawa krajowego do dnia 31 grudnia 2003 r. W przypadku państw członkowskich, które przystąpiły do UE później (odpowiednio w latach 2004, 2007 i 2013), obowiązującym terminem transpozycji był dzień ich przystąpienia. Ponad połowa państw członkowskich dotrzymała terminów transpozycji.

[27] W dniach 1 kwietnia 2014 r., 20 listopada 2014 r., 7 lipca 2016 r., 17 października 2017 r. i 7 maja 2019 r.

3. KONKRETNE ELEMENTY BĘDĄCE PRZEDMIOTEM OCENY

3.1. Właściwe organy sądowe i organy centralne (art. 6 i 7)

Zgodnie z art. 6 wszystkie państwa członkowskie powiadomiły Sekretariat Generalny Rady o tym, które organy sądowe są właściwe do wydawania i wykonywania europejskiego nakazu aresztowania. Co do zasady są to ich organy sądowe właściwe do prowadzenia postępowań w sprawach karnych i rozpoznawania takich spraw.

3.1.1. *Wydające nakaz organy sądowe (art. 6 ust. 1)*

Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że termin „organ sądowy", o którym mowa w art. 6 ust. 1 decyzji ramowej, nie oznacza wyłącznie sędziów lub sądów państwa członkowskiego, lecz należy go rozumieć szerzej, tak aby obejmował organy uczestniczące w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości w danym państwie członkowskim. W związku z tym prokuratury zaliczają się do wydających nakaz organów sądowych, pod warunkiem że nie są narażone na ryzyko podlegania, bezpośrednio lub pośrednio, indywidualnym poleceniom lub instrukcjom ze strony organu władzy wykonawczej, takiego jak minister sprawiedliwości, w ramach podejmowania decyzji w sprawie wydania europejskiego nakazu aresztowania[28]. Ponadto Trybunał Sprawiedliwości wyjaśnił, że terminu „organ sądowy" nie można interpretować w taki sposób, aby jego zakres obejmował również służby policji[29] lub organ władzy wykonawczej państwa członkowskiego, taki jak Ministerstwo Sprawiedliwości[30].

Korzystając z możliwości wydawania poleceń prokuratorom przez władzę wykonawczą[31], niewielka liczba państw członkowskich wyznaczyła niedawno sądy lub sędziów jako właściwe organy wydające nakaz, aby zapewnić wykonanie wyroku w sprawach połączonych C-508/18, OG i C-82/19 PPU, PI[32] oraz z wyrokiem w sprawie C-509/18, PF[33].

Obecnie w połowie państw członkowskich wyłącznie sądy lub sędziowie są organami właściwymi do wydawania europejskiego nakazu aresztowania. W kilku państwach członkowskich europejski nakaz aresztowania wydają wyłącznie prokuratury. Część państw członkowskich jako organy wydające nakaz wyznaczyła zarówno sądy, jak i prokuratury. Ponadto niektóre z tych państw członkowskich wyznaczyły różne organy w zależności od etapu postępowania karnego (np. przed wniesieniem aktu oskarżenia i po jego wniesieniu lub przed rozpoczęciem procesu i po jego rozpoczęciu) lub od celu europejskiego nakazu aresztowania (wnoszenie i popieranie oskarżenia lub wykonanie kary). W jednym państwie członkowskim sąd zatwierdza wniosek prokuratury o wydanie

[28] Por. wyroki Trybunału Sprawiedliwości z dnia 27 maja 2019 r., OG i PI, C-508/18 i C-82/19 PPU, ECLI:EU:C:2019:456 oraz PF, C-509/18, ECLI:EU:C:2019:457; wyroki Trybunału Sprawiedliwości z dnia 12 grudnia 2019 r., JR i YC, C-566/19 PPU i C-626/19 PPU, ECLI:EU:C:2019:1077, XD, C-625/19 PPU, ECLI:EU:C:2019:1078 oraz ZB, C-627/19 PPU, ECLI:EU:C:2019:1079.

[29] Por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 10 listopada 2016 r., Poltorak, C-452/16 PPU, ECLI:EU:C:2016:858.

[30] Por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 10 listopada 2016 r., Kovalkovas, C-477/16 PPU, ECLI:EU:C:2016:861.

[31] Tablica wyników wymiaru sprawiedliwości z 2019 r.: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/justice_scoreboard_2019_en.pdf, s. 51–52.

[32] Por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 27 maja 2019 r., OG i PI, C-508/18 i C-82/19 PPU, ECLI:EU:C:2019:456.

[33] Por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 27 maja 2019 r., PF, C-509/18, ECLI:EU:C:2019:457.

europejskiego nakazu aresztowania[34]. Jedno państwo członkowskie jako właściwe organy wyznaczyło swoją prokuraturę i agencję nadzoru nad egzekucją sankcji karnych. Niewielka liczba państw członkowskich wyznaczyła jeden specjalny organ (np. Prokuraturę Krajową).

3.1.2. *Wykonujące nakaz organy sądowe (art. 6 ust. 2)*

Zdecydowana większość państw członkowskich jako właściwe organy wykonujące nakaz wyznaczyła sądy (np. sądy apelacyjne; sądy rejonowe; sądy najwyższe) lub sędziów. Na przykład jedno państwo członkowskie do europejskich nakazów aresztowania dotyczących nieletnich wyznaczyło sędziego specjalizującego się w sprawach nieletnich; inne państwo członkowskie wyznaczyło dwa różne organy w zależności od tego, czy osoba wyraża zgodę na przekazanie. Kilka państw członkowskich wyznaczyło prokuraturę. Niewielka liczba państw członkowskich wyznaczyła zarówno sądy, jak i prokuraturę. Niektóre państwa członkowskie wyznaczyły jeden specjalny organ (np. Prokuraturę Krajową lub sąd wyższej instancji).

3.1.3. *Organy centralne (art. 7)*

W art. 7 zapewniono państwom członkowskim możliwość wyznaczenia co najmniej jednego organu centralnego wspomagającego właściwe organy sądowe w administracyjnym przekazywaniu i odbiorze europejskich nakazów aresztowania i wszelkiej innej odnośnej korespondencji urzędowej.

Znaczna liczba państw członkowskich wyznaczyła organ centralny na podstawie art. 7 ust. 1. W większości przypadków było to Ministerstwo Sprawiedliwości. Niewielka liczba państw członkowskich wyznaczyła kilka organów centralnych (np. trzy organy centralne – oprócz Ministerstwa Sprawiedliwości również prokurator naczelny i prezydium policji lub Federalne Ministerstwo Sprawiedliwości i Federalne Biuro Policji Kryminalnej).

Kilka państw członkowskich przyznało wyznaczonym organom centralnym dodatkowe uprawnienia nieprzewidziane w art. 7 ust. 2 (np. organy centralne są odpowiedzialne za wstępne zatwierdzanie przychodzących europejskich nakazów aresztowania; lub organ centralny może w pewnych okolicznościach odroczyć wykonanie orzeczenia o przekazaniu osoby).

3.2. System językowy (art. 8 ust. 2)

Zgodnie z art. 8 ust. 2 właściwe organy wydające europejski nakaz aresztowania mają obowiązek go przetłumaczyć na język urzędowy lub jeden z języków urzędowych wykonującego nakaz państwa członkowskiego. Państwa członkowskie mogą oświadczyć, że będą akceptowały tłumaczenia na jeden inny język urzędowy UE lub na kilka takich języków.

Ponad połowa państw członkowskich złożyła deklaracje, że przyjmuje europejskie nakazy aresztowania w językach urzędowych innych niż ich własny (zwykle w języku

[34] Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 9 października 2019 r., NJ, C-489/19 PPU, ECLI:EU:C:2019:849.

angielskim)[35]. Niewielka liczba państw członkowskich uzależniła swoje deklaracje od uzyskania takiego wzajemnego zobowiązania ze strony innych państw członkowskich. Kilka państw członkowskich ustanowiło preferencyjne systemy językowe w odniesieniu do europejskich nakazów aresztowania przychodzących z niektórych sąsiadujących państw członkowskich.

3.3. Definicja europejskiego nakazu aresztowania i obowiązek poszanowania praw podstawowych i podstawowych zasad prawa (art. 1)

3.3.1. *Definicja (art. 1 ust. 1)*

Wszystkie państwa członkowskie transponowały art. 1 ust. 1 decyzji ramowej, w którym zdefiniowano europejski nakaz aresztowania jako decyzję sądową[36] wydaną przez państwo członkowskie w celu aresztowania i przekazania przez inne państwo członkowskie osoby, której dotyczy wniosek, w celu przeprowadzenia postępowania karnego lub wykonania kary pozbawienia wolności bądź środka zabezpieczającego.

Większość państw członkowskich wyraźnie odnosi się do europejskiego nakazu aresztowania jako do decyzji sądowej, a niemal wszystkie państwa członkowskie wyraźnie określiły, że musi być wydawany w celu przeprowadzenia postępowania karnego lub wykonania kary pozbawienia wolności bądź środka zabezpieczającego. W przypadku europejskich nakazów aresztowania w celu przeprowadzenia postępowania karnego kilka państw członkowskich odeszło jednak od decyzji ramowej i przyjęło węższe podejście w odniesieniu do celów ścigania, wymagając, aby europejski nakaz aresztowania był „gotowy do przekazania sądowi w celu rozpoczęcia procesu”[37]. Wszystkie państwa członkowskie odnoszą się do „kary pozbawienia wolności”; w przypadku nielicznych brakuje jednak wyraźnego odniesienia do „środka zabezpieczającego”.

3.3.2. *Obowiązek poszanowania praw podstawowych i podstawowych zasad prawa (art. 1 ust. 3 oraz motywy 10, 12 i 13)*

Art. 1 ust. 3 stanowi, że decyzja ramowa nie może skutkować modyfikacją obowiązku poszanowania praw podstawowych i podstawowych zasad prawa zawartych w art. 6 Traktatu o Unii Europejskiej[38]. W art. 6 Traktatu o Unii Europejskiej odniesiono się do Karty praw podstawowych Unii Europejskiej[39], europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności[40] oraz do tradycji konstytucyjnych wspólnych dla państw członkowskich.

---

[35] Podręcznik „Jak wydawać i wykonywać Europejski Nakaz Aresztowania”, Dz.U. C 335 z 6.10.2017, s. 1, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XC1006(02)&from=DA, s. 74–75.

[36] Por. wyroki Trybunału Sprawiedliwości z dnia 10 listopada 2016 r., Poltorak, C-452/16 PPU, ECLI:EU:C:2016:858; Kovalkovas, C-477/16 PPU, ECLI:EU:C:2016:861 oraz wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 9 października 2019 r., NJ, C-489/19 PPU, ECLI:EU:C:2019:849.

[37] Gotowość do przekazania sądowi w celu rozpoczęcia procesu oznacza, że podjęto decyzję o postawieniu danej osobie zarzutów i sądzeniu jej za przestępstwo.

[38] Dz.U. C 326 z 26.10.2012, s. 13.

[39] Dz.U. C 326 z 26.10.2012, s. 391.

[40] Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności z dnia 4 listopada 1950 r. (Seria Traktatów Rady Europy nr 005).

W motywie 10 określono, że mechanizm europejskiego nakazu aresztowania opiera się na wysokim stopniu zaufania w stosunkach między państwami członkowskimi. Jego wykonanie można zawiesić jedynie w przypadku poważnego i trwałego naruszenia przez państwo członkowskie zasad określonych w art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej[41], ustalonych przez Radę Europejską na podstawie art. 7 ust. 2 Traktatu o Unii Europejskiej[42] ze skutkami określonymi w art. 7 ust. 3[43] Traktatu o Unii Europejskiej[44].

Motyw 12 przewiduje, że żadnego z przepisów decyzji ramowej nie należy interpretować jako zakazującego odmowy przekazania osoby, w odniesieniu do której europejski nakaz aresztowania został wydany, kiedy istnieją, oparte o obiektywne przesłanki, podstawy do przypuszczania, że wymieniony nakaz aresztowania został wydany w celu ścigania lub ukarania osoby ze względu na jej płeć, rasę, religię, pochodzenie etniczne, obywatelstwo, język, poglądy polityczne lub orientację seksualną lub że jej sytuacja może ulec pogorszeniu z jednej z tych przyczyn. Motyw 12 stanowi również, że decyzja ramowa nie uniemożliwia państwu członkowskiemu stosowania własnych norm konstytucyjnych odnoszących się do sprawiedliwego procesu, wolności zrzeszania się, wolności prasy i wolności słowa w innych mediach.

Motyw 13 odzwierciedla art. 4 i art.19 ust. 2 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej i stanowi, że żadna osoba nie może zostać usunięta, wydalona ani ekstradowana do państwa, w którym istnieje poważne ryzyko, że zostanie ona skazana na karę śmierci, poddana torturom lub innemu nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu lub karze[45].

Przepisy te mają zastosowanie zarówno do państw członkowskich wydających nakaz, jak i do państw członkowskich wykonujących nakaz[46].

Znaczna większość państw członkowskich wyraźnie transponowała obowiązek poszanowania praw podstawowych i podstawowych zasad prawnych, niektóre w sposób ogólny, a inne za pomocą konkretnego odniesienia do praw, o których mowa w motywach 12 i 13. Na przykład niektóre krajowe przepisy transponujące odnoszą się ogólnie do traktatów dotyczących praw człowieka i podstawowych wolności[47] lub do art. 6 Traktatu o Unii Europejskiej. Kilka państw członkowskich transponowało art. 1 ust. 3 decyzji ramowej przez odniesienie się wyłącznie do europejskiej Konwencji

[41] Przed zmianami Traktatu o Unii Europejskiej: art. 6 ust. 1.
[42] Przed zmianami Traktatu o Unii Europejskiej: art. 7 ust. 1.
[43] Przed zmianami Traktatu o Unii Europejskiej: art. 7 ust. 2.
[44] Por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 25 lipca 2018 r., LM, C-216/18 PPU, ECLI:EU:C:2018:586.
[45] Por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 5 kwietnia 2016 r., Aranyosi i Căldăraru, C-404/15 i C-659/15 PPU, ECLI:EU:C:2016:198, pkt 104; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 6 września 2016 r., Petruhhin, C-182/15, ECLI:EU:C:2016:630, pkt 60; postanowienie Trybunału Sprawiedliwości z dnia 6 września 2017 r., Schotthöfer i Steiner/Adelsmayr, C-473/15, ECLI:EU:C:2017:633, pkt 27; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 25 lipca 2018 r., ML, C-220/18 PPU; ECLI:EU:C:2018:589; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 15 października 2019 r., Dorobantu, C-128/18, ECLI:EU:C:2019:857 oraz wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 2 kwietnia 2020 r., IN, sprawa C-897/19 PPU, ECLI:EU:C:2020:262, pkt 63–68.
[46] Por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 29 stycznia 2013 r., Radu, C-396/11, ECLI:EU:C:2013:39, pkt 39–43; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 16 lipca 2015 r., Lanigan, C-237/15 PPU, ECLI:EU:C:2015:474, pkt 53 i 54, oraz wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 6 grudnia 2018 r., IK, C-551/18 PPU, ECLI:EU:C:2018:991, pkt 66 i 67.
[47] Np. do europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności; Konwencji w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, nieludzkiego lub poniżającego traktowania albo karania z dnia 10 grudnia 1984 r.; Międzynarodowego paktu praw obywatelskich i politycznych z dnia 16 grudnia 1966 r.; Konwencji dotyczącej statusu uchodźców z dnia 28 lipca 1951 r.

o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, pomijając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej.

Niektóre państwa członkowskie odnoszą się również do konstytucji krajowych. Odniesienie do konstytucji krajowych może jednak wykraczać poza zakres art. 1 ust. 3 decyzji ramowej, w szczególności ponieważ art. 6 Traktatu o Unii Europejskiej odnosi się wyłącznie do tych zasad konstytucyjnych, które są wspólne dla państw członkowskich. Zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości państwa członkowskie nie mogą wymagać od innego państwa członkowskiego wyższego poziomu krajowej ochrony praw podstawowych niż poziom przewidziany w prawie Unii[48].

Ponadto niewielka liczba państw członkowskich nie odniosła się wyraźnie do praw podstawowych i podstawowych zasad prawa w swoich przepisach wykonawczych, ponieważ ich przepisy konstytucyjne zobowiązują je do przestrzegania praw podstawowych i podstawowych zasad prawa.

Pomimo braku odpowiedniego przepisu w decyzji ramowej większość państw członkowskich wyraźnie przewiduje obligatoryjną odmowę wykonania nakazu, którego podstawą jest naruszenie praw podstawowych lub odniesienie do naruszenia praw, o których mowa w motywach 12 i 13 (np. dotyczących rasy, obywatelstwa, religii lub poglądów politycznych).

3.4. Wydanie europejskiego nakazu aresztowania (art. 2 ust. 1 i art. 8 ust. 1)

3.4.1. *Zakres stosowania i warunki wydania europejskiego nakazu aresztowania (art. 2 ust. 1)*

Europejski nakaz aresztowania może zostać wydany w przypadku czynów, które w świetle prawa obowiązującego w wydającym nakaz państwie członkowskim zagrożone są karą pozbawienia wolności lub środkiem zabezpieczającym o maksymalnym wymiarze co najmniej 12 miesięcy, albo w przypadku, gdy zapadł wyrok lub wydano środek zabezpieczający o wymiarze co najmniej czterech miesięcy.

Większość państw członkowskich dokonała prawidłowej transpozycji tego przepisu. Niewielka liczba państw członkowskich nie zapewniła jednak wyraźnie właściwym krajowym organom sądowym wydającym nakaz swobody w zakresie zbadania, czy w świetle szczególnych okoliczności danego przypadku wydanie europejskiego nakazu aresztowania jest proporcjonalne do czynu[49].

Kilka państw członkowskich przewidziało węższy zakres, aby uwzględnić proporcjonalność[50] europejskich nakazów aresztowania, które mogą wydawać ich organy sądowe (np. ustanowienie wyższych progów; wymóg, aby do odbycia kary pozostawały

[48] Por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 26 lutego 2013 r., Melloni, C-399/11, ECLI:EU:C:2013:107, pkt 63, oraz wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 15 października 2019 r., Dorobantu, C-128/18, ECLI:EU:C:2019:857, pkt 79.

[49] Por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 27 maja 2019 r., OG i PI, C-508/18 i C-82/19 PPU, ECLI:EU:C:2019:456, pkt 71 i 75.

[50] SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie wdrażania od 2007 r. decyzji ramowej Rady z dnia 13 czerwca 2002 r., https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52011DC0175&from=EN, s. 7–8.

jeszcze cztery miesiące, lub wymóg, aby europejski nakaz aresztowania leżał w interesie wymiaru sprawiedliwości).

W decyzji ramowej nie ma mowy o przekazaniu w związku z przestępstwami podlegającymi karze niższej od progu określonego w art. 2 ust. 1, gdy są one przestępstwami akcesoryjnymi w stosunku do głównych przestępstw, które spełniają wymogi dla progu[51]. W praktyce niektóre państwa członkowskie zdecydowały się dopuścić przekazanie w takich przypadkach, natomiast inne – nie[52].

Ponadto niektóre państwa członkowskie wyraźnie dostosowały zakres stosowania zgodnie z decyzją ramową Rady 2009/829/WSiSW w sprawie środków nadzoru stanowiących alternatywę dla tymczasowego aresztowania[53], tak by europejski nakaz aresztowania można było również wydać w przypadku niespełnienia progu 12 miesięcy, jeżeli naruszono środek nadzoru.

3.4.2. *Wymogi dotyczące treści europejskiego nakazu aresztowania i pierwszy poziom ochrony sądowej (art. 8 ust. 1)*

W art. 8 ust. 1 decyzji ramowej określono wymogi dotyczące treści europejskiego nakazu aresztowania[54]. W szczególności w nakazie podaje się następujące informacje:

- dowody istnienia podlegającego wykonaniu orzeczenia[55] (takiego jak krajowy nakaz aresztowania) innego niż sam europejski nakaz aresztowania, aby zapewnić pierwszy etap ochrony sądowej[56];
- charakter i kwalifikację prawną przestępstwa;
- opis okoliczności popełnienia przestępstwa, w tym jego czas i miejsce oraz stopień jego popełnienia przez osobę, której dotyczy wniosek, a także orzeczoną karę[57].

Niemal wszystkie państwa członkowskie dokonały transpozycji art. 8 ust. 1 decyzji ramowej w sposób kompletny i prawidłowy, a stosunkowo duża liczba transpozycji art. 8 ust. 1 miała charakter dosłowny. Jedno państwo członkowskie określiło, że do europejskiego nakazu aresztowania należy dołączyć dodatkowe dokumenty (np. odpis

[51] Europejska konwencja o ekstradycji z dnia 13 grudnia 1957 r. (Seria Traktatów Rady Europy nr 024) zawiera postanowienie dotyczące przestępstw akcesoryjnych.
[52] Podręcznik „Jak wydawać i wykonywać Europejski Nakaz Aresztowania”, Dz.U. C 335 z 6.10.2017, s. 1, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XC1006(02)&from=DA, s. 82.
[53] Decyzja ramowa Rady 2009/829/WSiSW z dnia 23 października 2009 r. w sprawie stosowania przez państwa członkowskie Unii Europejskiej zasady wzajemnego uznawania do decyzji w sprawie środków nadzoru stanowiących alternatywę dla tymczasowego aresztowania, Dz.U. L 294 z 11.11.2009, s. 20.
[54] Por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 1 grudnia 2008 r. Leymann i Pustovarov, C-388/08 PPU, ECLI:EU:C:2008:669, pkt 52 i 53, oraz wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 23 stycznia 2018 r., Piotrowski, C-367/16, EU:C:2018:27, pkt 57–59.
[55] Por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 1 czerwca 2016 r., Bob-Dogi, C-241/15, ECLI:EU:C:2016:385, pkt 54 i 58, oraz wyrok z dnia 10 listopada 2016 r., Özçelik, C-453/16 PPU, ECLI:EU:C:2016:860, pkt 33–37.
[56] Por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 1 czerwca 2016 r., Bob-Dogi, C-241/15, ECLI:EU:C:2016:385, pkt 55 i 56; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 27 maja 2019 r., OG i PI, C-508/18 i C-82/19 PPU, ECLI:EU:C:2019:456, pkt 66 i 67, oraz wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 27 maja 2019 r., PF, C-509/18, ECLI:EU:C:2019:457, pkt 44 i 45.
[57] Por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 1 grudnia 2008 r., Leymann i Pustovarov, C-388/08 PPU, ECLI:EU:C:2008:669, pkt 52; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 6 grudnia 2018 r., IK, C-551/18 PPU, ECLI:EU:C:2018:991 oraz wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 3 marca 2020 r., X, C-717/18, ECLI:EU:C:2020:142, pkt 37.

mających zastosowanie przepisów; sprawozdanie dotyczące faktów, na których opiera się europejski nakaz aresztowania; informacje na temat źródeł dowodów).

3.5. Bezpośrednie kontakty między wydającym nakaz organem sądowym a wykonującym nakaz organem sądowym (art. 10 ust. 5 oraz art. 15 ust. 2)

Art. 10 ust. 5 stanowi, że wszelkie trudności wiążące się z przekazywaniem lub stwierdzaniem autentyczności jakiegokolwiek dokumentu niezbędnego do wykonania europejskiego nakazu aresztowania rozwiązuje się w drodze bezpośrednich kontaktów między zaangażowanymi organami sądowymi lub, gdy sytuacja tego wymaga, przy zaangażowaniu organów centralnych państw członkowskich (por. pkt 3.1). Ponad połowa państw członkowskich prawidłowo transponowała art. 10 ust. 5; w niektórych państwach członkowskich nie można było jednak zidentyfikować odpowiednich przepisów, a niewielka liczba państw członkowskich dokonała tylko częściowej transpozycji tego przepisu (np. odnosząc się wyraźnie wyłącznie do kwestii związanych ze stwierdzaniem autentyczności, ale nie z przekazywaniem).

Zgodnie z art. 15 ust. 2, jeśli wykonujący nakaz organ sądowy uważa informacje przekazane przez wydające nakaz państwo członkowskie za niewystarczające do celów podjęcia decyzji o przekazaniu, musi wystąpić o bezzwłoczne przekazanie niezbędnych informacji uzupełniających[58]. Odnosi się to w szczególności do art. 3–5 (powody odmowy wykonania nakazu, por. pkt 3.8, i gwarancje, por. pkt 3.9) oraz art. 8 (treść, por. pkt 3.4.2) decyzji ramowej[59]. Wykonujący nakaz organ sądowy może ustalić termin uzyskania tych informacji z uwzględnieniem konieczności zachowania terminu określonego w art. 17 (por. pkt 3.13). Duża liczba państw członkowskich dokonała prawidłowej transpozycji tego przepisu. Niektóre państwa członkowskie nie odnoszą się wyraźnie do kwestii „bezzwłocznego" przekazania, ale określają, że terminy muszą być ustalone. Jedno państwo członkowskie dokonało transpozycji tego przepisu jako fakultatywnego. W dwóch państwach członkowskich nie można było jednak zidentyfikować odpowiednich przepisów.

3.6. Wykonanie europejskiego nakazu aresztowania (art. 1 ust. 2)

Na wykonującym nakaz organie sądowym spoczywa ogólny obowiązek wykonania europejskiego nakazu aresztowania w oparciu o zasadę wzajemnego uznawania i zgodnie z przepisami decyzji ramowej (art. 1 ust. 2)[60].

---

[58] Por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 5 kwietnia 2016 r., Aranyosi i Căldăraru, C-404/15 i C-659/15 PPU, ECLI:EU:C:2016:198, pkt 95 i 96; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 1 czerwca 2016 r., Bob-Dogi, C-241/15, ECLI:EU:C:2016:385, pkt 65; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 23 stycznia 2018 r., Piotrowski, C-367/16, EU:C:2018:27, pkt 60 i 61; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 25 lipca 2018 r., ML, C-220/18 PPU, ECLI:EU:C:2018:589, pkt 63, oraz wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 15 października 2019 r., Dorobantu, C-128/18, ECLI:EU:C:2019:857, pkt 67.

[59] Por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 22 grudnia 2017 r., Dworzecki, C-571/17 PPU, ECLI:EU:C:2017:1026, pkt 91.

[60] Por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 26 lutego 2013 r., Melloni, C-399/11, ECLI:EU:C:2013:107; pkt 36; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 30 maja 2013 r., Jeremy F, C-168/13, ECLI:EU:C:2013:358, pkt 34, oraz wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 5 kwietnia 2016 r., Aranyosi i Căldăraru, C-404/15 i C-659/15 PPU, pkt 79.

Mniej niż połowa państw członkowskich zawarła w swoich przepisach wyraźne odniesienie do zasady wzajemnego uznawania. Dwa państwa członkowskie odniosły się do tej zasady w prawie miękkim. Kilka państw członkowskich odniosło się natomiast do zasady wzajemności. W niektórych innych państwach nie można było zidentyfikować szczegółowych przepisów transponujących. W przypadkach, w których w przepisach krajowych transponujących decyzję ramową nie ma wyraźnie mowy o zasadzie wzajemnego uznawania, można wywnioskować jej istnienie ze struktury przepisów transponujących. Z transpozycji powodów odmowy wykonania nakazu wynika jednak w szczególności, że w znacznej liczbie państw członkowskich nie przestrzega się w pełni zasady wzajemnego uznawania (por. pkt 3.8).

3.7. Podwójna karalność (art. 2 ust. 2 i 4)

3.7.1. *Wykaz 32 kategorii przestępstw dających podstawę do przekazania bez weryfikacji podwójnej karalności (art. 2 ust. 2)*

W art. 2 ust. 2 zawarto wykaz 32 kategorii przestępstw dających podstawę do przekazania bez weryfikacji podwójnej karalności, jeśli w wydającym nakaz państwie członkowskim zagrożone są karą pozbawienia wolności lub środkiem zabezpieczającym o maksymalnym wymiarze co najmniej trzech lat i jeżeli są one określone prawem wydającego nakaz państwa członkowskiego[61].

Niektóre kategorie 32 przestępstw zharmonizowano do pewnego stopnia na szczeblu unijnym na podstawie art. 83 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej[62].

Większość państw członkowskich dokonała dosłownej transpozycji art. 2 ust. 2. Kilka państw członkowskich wprowadziło w przepisach krajowych bezpośrednie odniesienie do art. 2 ust. 2. Dwa państwa członkowskie wprowadziły jednak znaczące zmiany, które wpływają na wykaz 32 przestępstw (np. zawężając zakres niektórych kategorii lub nie dokonując transpozycji wszystkich kategorii). Ponadto kilka państw członkowskich przewiduje weryfikację podwójnej karalności w sprawach dotyczących własnych obywateli. Jedno państwo członkowskie przewiduje, że jeżeli działa się w charakterze wykonującego nakaz państwa członkowskiego, przy rozważaniu progu co najmniej trzech lat nie należy uwzględniać okoliczności obciążających.

3.7.2. *Weryfikacja podwójnej karalności (art. 2 ust. 4)*

Wykonujący nakaz organ sądowy może dokonać weryfikacji podwójnej karalności w przypadku przestępstw, których nie obejmuje wykaz 32 przestępstw, lub w przypadku

[61] Por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 3 maja 2007 r., Advocaten voor de Wereld, C-303/05, ECLI:EU:C:2007:261, pkt 48–60, oraz wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 3 marca 2020 r., X, C-717/18, ECLI:EU:C:2020:142, pkt 36–39.

[62] Na przykład: **przestępstwa finansowe**: dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/62/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie prawnokarnych środków ochrony euro i innych walut przed fałszowaniem, zastępująca decyzję ramową Rady 2000/383/WSiSW, Dz.U. L 151 z 21.5.2014, s. 1; **terroryzm**: dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/541 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie zwalczania terroryzmu i zastępująca decyzję ramową Rady 2002/475/WSiSW oraz zmieniająca decyzję Rady 2005/671/WSiSW, Dz.U. L 88 z 31.3.2017, s. 6; **cyberprzestępczość**: dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/40/UE z dnia 12 sierpnia 2013 r. dotycząca ataków na systemy informatyczne i zastępująca decyzję ramową Rady 2005/222/WSiSW, Dz.U. L 218 z 14.8.2013, s. 8, oraz **handel ludźmi**: dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/36/UE z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar, zastępująca decyzję ramową Rady 2002/629/WSiSW, Dz.U. L 101 z 15.4.2011, s. 1.

przestępstw, które obejmuje wykaz, ale w przypadku których nie spełniono progu co najmniej trzech lat[63]. Przekazanie następuje zatem pod warunkiem, że czyny, za które wydaje się europejski nakaz aresztowania, stanowią przestępstwo w rozumieniu prawa wykonującego nakaz państwa członkowskiego, niezależnie od składowych elementów naruszeń prawa karnego lub ich opisu[64] (art. 2 ust. 4). Wszystkie państwa członkowskie dokonały transpozycji art. 2 ust. 4 decyzji ramowej. W niewielkiej liczbie państw członkowskich nie można było jednak zidentyfikować powiązanych przepisów dotyczących podwójnej karalności jako podstawy odmowy wykonania (por. pkt 3.8.2).

Większość państw członkowskich nie transponowała wyraźnie zasady dotyczącej tego, że weryfikację podwójnej karalności należy przeprowadzać w odniesieniu do czynu stanowiącego przestępstwo w świetle prawa wykonującego nakaz państwa członkowskiego, „niezależnie od znamion przestępstwa czy jego opisu".

Ponadto niewielka liczba państw członkowskich nałożyła dodatkowe warunki (np. wymóg, by przestępstwo podlegające weryfikacji podwójnej karalności było zagrożone karą pozbawienia wolności o wymiarze 12 miesięcy zarówno w wydającym nakaz, jak i w wykonującym nakaz państwie członkowskim[65]; lub wymóg klasyfikacji jako występek lub jako zbrodnia w świetle prawa wykonującego nakaz państwa członkowskiego; lub wyłączenie okoliczności obciążających, jeżeli uwzględnia się próg co najmniej 12 miesięcy; lub nałożenie wymogu odnoszącego się do wykonywania europejskiego nakazu aresztowania, zgodnie z którym do odbycia kary muszą pozostać jeszcze cztery miesiące).

3.8. Powody niewykonania nakazu (odmowa) (art. 3, 4 i 4a)

Ogólny obowiązek wykonania europejskiego nakazu aresztowania określony w art. 1 ust. 2 jest ograniczony przez powody obligatoryjnej i fakultatywnej odmowy wykonania europejskiego nakazu aresztowania (art. 3, 4 i 4a decyzji ramowej). Powody te są wyczerpujące[66]. W odniesieniu do powodów fakultatywnej odmowy wykonania nakazu wykonujący nakaz organ sądowy może powołać się tylko na te, które transponowano do jego prawa krajowego[67]. Ponadto odmowa wykonania europejskiego nakazu aresztowania ma być wyjątkiem, który należy interpretować w sposób ścisły[68].

Z oceny wynika jednak, że ponad połowa państw członkowskich przewidziała dodatkowe powody odmowy wykonania nakazu (np. na podstawie praw podstawowych (por. pkt 3.3.2), przestępstw politycznych, zasady proporcjonalności, dodatkowych progów w wykonującym nakaz państwie członkowskim (por. pkt 3.7.2), wymogu

[63] Por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 3 marca 2020 r., X, C-717/18, ECLI:EU:C:2020:142, pkt 42.
[64] Por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 11 stycznia 2017 r., Grundza, C-289/15, ECLI:EU:C:2017:4, pkt 35, 38 i 49.
[65] Por. postanowienie Trybunału Sprawiedliwości z dnia 25 września 2015 r., A., C-463/15, ECLI:EU:C:2015:634.
[66] Por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 6 października 2009 r., Wolzenburg, C-123/08, ECLI:EU:C:2009:616, pkt 57, oraz wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 5 kwietnia 2016 r., Aranyosi i Căldăraru, C-404/15 i C-659/15 PPU, ECLI:EU:C:2016:198, pkt 80.
[67] Por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 29 czerwca 2017 r., Popławski, C-579/15, ECLI:EU:C:2017:503, pkt 21.
[68] Por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 29 czerwca 2017 r., Popławski, C-579/15, ECLI:EU:C:2017:503, pkt 19, oraz wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 10 sierpnia 2017 r., Tupikas, C-270/17 PPU, ECLI:EU:C:2017:628, pkt 50.

gotowości procesowej (por. pkt 3.3.1) lub potwierdzenia winy, jeżeli osoba, której dotyczy wniosek, nie wyraża zgody, stanowi zagrożenie dla bezpieczeństwa, porządku publicznego lub innych istotnych interesów wykonującego nakaz państwa członkowskiego).

Ponadto niektóre państwa członkowskie wprowadziły dodatkowe wymogi i ograniczenia dotyczące ich własnych obywateli (np. weryfikację własnych obywateli pod kątem podwójnej odpowiedzialności karnej).

3.8.1. *Powody obligatoryjnej odmowy wykonania nakazu*

Gdy występuje co najmniej jeden powód spośród trzech powodów obligatoryjnej odmowy wykonania nakazu, organ sądowy wykonujący nakaz musi odmówić wykonania europejskiego nakazu aresztowania (art. 3).

- **Amnestia (art. 3 pkt 1)**

Należy odmówić wykonania europejskiego nakazu aresztowania, jeżeli przestępstwo będące podstawą europejskiego nakazu aresztowania jest objęte amnestią w wykonującym nakaz państwie członkowskim. Kolejnym wymogiem jest, aby państwo członkowskie wykonujące nakaz było właściwe do ścigania tego przestępstwa na podstawie przepisów jego prawa karnego. Niemal wszystkie państwa członkowskie dokonały transpozycji art. 3 pkt 1. W jednym państwie członkowskim nie można było zidentyfikować odpowiedniego przepisu. Niewielka liczba państw członkowskich odniosła się do „ułaskawienia" zamiast do „amnestii" lub do obu tych pojęć.

- ***Ne bis in idem* (art. 3 pkt 2)**

Należy odmówić wykonania nakazu, jeżeli wykonujący nakaz organ sądowy zostaje poinformowany, że w stosunku do osoby, której dotyczy wniosek, zapadło w związku z popełnieniem tych samych czynów prawomocne orzeczenie[69] w państwie członkowskim (wymóg *idem*[70] jako autonomiczne pojęcie w prawie Unii[71]). Jeżeli orzeczono karę, wymagane jest również, aby została ona wykonana lub była w trakcie wykonywania, lub też nie może być dłużej wykonywana w świetle prawa państwa

[69] Por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 11 lutego 2003 r., Gözütok i Brügge, C-187/01, ECLI:EU:C:2003:87; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 10 marca 2005 r., Miraglia, C-469/03, ECLI:EU:C:2005:156; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 28 września 2006 r., van Straaten, C-150/05, ECLI:EU:C:2006:614; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 22 grudnia 2008 r., Turanský, C-491/07, ECLI:EU:C:2008:768; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 16 listopada 2010 r., Mantello, C-261/09, ECLI:EU:C:2010:683; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 5 czerwca 2014 r., Kretzinger, C-398/12, ECLI:EU:C:2014:1057; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 29 czerwca 2016 r., Kossowski, C-486/14, ECLI:EU:C:2016:483 oraz wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 25 lipca 2018 r., AY, C-268/17, ECLI:EU:C:2018:602.

[70] Por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 9 marca 2006 r., van Esbroeck, C-436/04, ECLI:EU:C:2006:165; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 28 września 2006 r., van Straaten, C-150/05, ECLI:EU:C:2006:614; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 28 września 2006 r., Gasparini i inni, C-467/04, ECLI:EU:C:2006:610; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 18 lipca 2007 r., Kretzinger, C-288/05, ECLI:EU:C:2007:441; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 18 lipca 2007 r., Kraaijenbrink, C-367/05, ECLI:EU:C:2007:444; oraz wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 16 listopada 2010 r., Mantello, C-261/09, ECLI:EU:C:2010:683.

[71] Por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 16 listopada 2010 r., Mantello, C-261/09, ECLI:EU:C:2010:683, pkt 38.

członkowskiego, w którym nastąpiło skazanie (wymogi w zakresie wykonywania nakazu[72]).

Wszystkie państwa członkowskie dokonały transpozycji art. 3 pkt 2. W niewielkiej liczbie państw członkowskich odniesiono się jednak do „tego samego przestępstwa" zamiast do „tych samych czynów"[73]. Jeżeli chodzi o wymogi w zakresie wykonywania nakazu, kilka państw członkowskich nie dokonało transpozycji wszystkich trzech alternatywnych kryteriów.

- **Poniżej wieku odpowiedzialności karnej (art. 3 pkt 3)**

Należy odmówić wykonania nakazu, jeżeli ze względu na jej wiek osoba, której dotyczy wniosek, nie może być pociągnięta do odpowiedzialności karnej za czyny stanowiące podstawę wydania europejskiego nakazu aresztowania zgodnie z prawem państwa członkowskiego wykonującego nakaz[74]. W odniesieniu do transpozycji art. 3 pkt 3 nie zidentyfikowano żadnych problemów, chociaż wiek odpowiedzialności karnej może różnić się w poszczególnych państwach członkowskich.

3.8.2. *Powody fakultatywnej odmowy wykonania nakazu (art. 4 i 4a)*

W art. 4 i 4a decyzji ramowej wymieniono osiem powodów fakultatywnej odmowy wykonania nakazu. Państwa członkowskie nie mają obowiązku dokonania transpozycji powodów fakultatywnej odmowy wykonania nakazu[75].

Niektóre państwa członkowskie dokonały transpozycji tylko niektórych powodów określonych w art. 4. Ponadto szereg państw członkowskich ustanowiło wszystkie transponowane powody jako obligatoryjne, nie dając organom wykonawczym żadnej swobody uznaniowej. Tylko niewielka liczba państw członkowskich ustanowiła wszystkie transponowane powody jako fakultatywne. Ponadto niektóre państwa członkowskie transponowały niektóre powody określone w art. 4 i 4a jako fakultatywne, a inne – jako obligatoryjne.

- **Brak podwójnej karalności (art. 4 pkt 1)**

Wykonania europejskiego nakazu aresztowania można odmówić, jeżeli – w przypadkach wymienionych w art. 2 ust. 4 (por. pkt 3.7.2) – czyn, który stanowi podstawę wydania europejskiego nakazu aresztowania, nie stanowi przestępstwa w świetle prawa wykonującego nakaz państwa członkowskiego[76], z wyjątkiem przestępstw związanych z podatkami lub opłatami, należnościami celnymi i wymianą walut obcych (przestępstwa podatkowe). Ponadto art. 4 pkt 1 dotyczy wyłącznie przestępstw, których nie ujęto

[72] Por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 11 lutego 2003 r., Gözütok i Brügge, C-187/01, ECLI:EU:C:2003:87; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 18 lipca 2007 r., Kretzinger, C-288/05, ECLI:EU:C:2007:441; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 11 grudnia 2008 r., Bourquain, C-297/07, ECLI:EU:C:2008:708 oraz wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 27 maja 2014 r., Spasic, C-129/14 PPU, ECLI:EU:C:2014:586.

[73] To samo dotyczy innych odpowiednich artykułów, np. art. 4 pkt 2, 3 i 5 decyzji ramowej, które odnoszą się do „tych samych czynów".

[74] Por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 23 stycznia 2018 r., Piotrowski, C-367/16, ECLI:EU:C:2018:27.

[75] Por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 6 października 2009 r., Wolzenburg, C-123/08, ECLI:EU:C:2009:616, pkt 59–61, oraz wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 29 czerwca 2017 r., Popławski, C-579/15, ECLI:EU:C:2017:503, pkt 21.

[76] Por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 11 stycznia 2017 r., Grundza, C-289/15, ECLI:EU:C:2017:4, pkt 38 i 49.

w wykazie 32 przestępstw, w przypadku których znosi się weryfikację pod kątem podwójnej karalności, jeżeli osiągnięto próg trzech lat[77] (art. 2 ust. 2).

W niewielkiej liczbie państw członkowskich nie można było zidentyfikować odpowiedniego przepisu, mimo że państwa te dokonały transpozycji art. 2 ust. 4 (por. pkt 3.7.1). Niektóre państwa członkowskie dokonały transpozycji art. 4 pkt 1 jako powodu fakultatywnej odmowy, natomiast szereg państw członkowskich dokonało transpozycji art. 4 pkt 1 jako powodu obligatoryjnej odmowy wykonania nakazu.

Większość państw członkowskich dokonała transpozycji wyjątku dotyczącego przestępstw podatkowych związanych z podatkami lub opłatami, należnościami celnymi i wymianą walut obcych. Niektóre państwa członkowskie dokonały jednak transpozycji wyjątku tylko częściowo (np. z pominięciem odniesienia do „należności celnych i wymiany walut obcych"). Niewielka liczba państw członkowskich nie dokonała wyraźnej transpozycji wyjątku dotyczącego przestępstw podatkowych. Ponadto w jednym państwie członkowskim wyraźnie zastrzeżono, że przestępstwa podatkowe są uzależnione od podobieństwa podatków i opłat w państwie członkowskim wydającym nakaz i w państwie członkowskim wykonującym nakaz, w tym zastrzeżono wymóg nałożenia kary pozbawienia wolności w wymiarze co najmniej trzech lat (z wyłączeniem okoliczności obciążających) w państwie członkowskim wykonującym nakaz.

Niewielka liczba państw członkowskich nałożyła dodatkowe wymogi (por. pkt 3.7.2).

- **Ściganie w wykonującym nakaz państwie członkowskim (art. 4 pkt 2)**

Można odmówić wykonania, w przypadku gdy osoba podlegająca europejskiemu nakazowi aresztowania jest ścigana w wykonującym nakaz państwie członkowskim za ten sam czyn, który stanowi podstawę wydania europejskiego nakazu aresztowania.

Wszystkie państwa członkowskie dokonały transpozycji art. 4 pkt 2. Większość państw transponowała ten przepis jako powód fakultatywnej odmowy wykonania nakazu; wyjątek stanowią te państwa, w których powód ten jest obligatoryjny lub częściowo obligatoryjny (np. jedno państwo członkowskie faworyzuje swoich obywateli, określając, że powód odmowy wykonania jest obligatoryjny w przypadku własnych obywateli, a fakultatywny w przypadku cudzoziemców). Na przykład jedno państwo członkowskie uzależniło taką odmowę od tego, aby przeprowadzenie postępowania karnego było wyraźnie łatwiejsze w wykonującym nakaz państwie członkowskim.

- **Ściganie za to samo przestępstwo, w odniesieniu do którego postępowanie zostało wstrzymane w wykonującym nakaz państwie członkowskim (art. 4 pkt 3)**

Transpozycja art. 4 pkt 3 wymaga rozróżnienia trzech sytuacji: organy sądowe wykonującego nakaz państwa członkowskiego zdecydowały się nie ścigać za przestępstwo stanowiące podstawę wydania europejskiego nakazu aresztowania albo wstrzymać postępowanie sądowe lub w przypadku gdy w państwie członkowskim w stosunku do osoby, której dotyczy wniosek, w odniesieniu do tych samych czynów zapadło prawomocne orzeczenie, co chroni tę osobę przed dalszym postępowaniem sądowym.

[77] Por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 3 marca 2020 r., X, C-717/18, ECLI:EU:C:2020:142, pkt 42.

Tylko jedno państwo członkowskie nie dokonało transpozycji art. 4 pkt 3. Połowa państw członkowskich transponowała ten przepis jako powód fakultatywnej odmowy wykonania nakazu. Inne państwa członkowskie transponowały ten przepis jako powód obligatoryjnej odmowy, z wyjątkiem niewielkiej liczby państw, które transponowały niektóre z wymienionych trzech alternatywnych warunków jako fakultatywne, a inne – jako obligatoryjne. Ponadto niektóre z tych państw członkowskich dokonały tylko częściowej transpozycji trzech warunków wymienionych w art. 4 pkt 3.

- **Ściganie karne lub ukaranie jest ustawowo zakazane (art. 4 pkt 4)**

Można odmówić wykonania, jeżeli zgodnie z prawodawstwem wykonującego nakaz państwa członkowskiego postępowanie karne lub ukaranie osoby, której dotyczy wniosek, jest ustawowo zakazane, a omawiane czyny podlegają jurysdykcji tego państwa członkowskiego na podstawie przepisów jego prawa karnego.

Niemal wszystkie państwa członkowskie, z wyjątkiem jednego, dokonały transpozycji art. 4 pkt 4. Jedno państwo odniosło się do upływu czasu. Szereg państw członkowskich ustanowiło ten powód odmowy wykonania nakazu jako obligatoryjny.

- **Prawomocne orzeczenie w państwie trzecim – zasada *ne bis in idem* w wymiarze transgranicznym (art. 4 pkt 5)**

Można odmówić wykonania, jeżeli wykonujący nakaz organ sądowy zostaje powiadomiony, że w stosunku do osoby, której dotyczy wniosek, zapadło w odniesieniu do tych samych czynów prawomocne orzeczenie w państwie trzecim (wymóg *idem*), z zastrzeżeniem, że jeżeli została orzeczona kara, to została ona wykonana lub jest aktualnie wykonywana albo w myśl przepisów prawa kraju skazania nie może być dłużej wykonywana (wymogi w zakresie wykonywania nakazu).

Wszystkie państwa członkowskie, z wyjątkiem jednego, wdrożyły art. 4 pkt 5. Ponad połowa państw członkowskich transponowała ten przepis jako powód fakultatywnej odmowy wykonania nakazu, natomiast pozostałe – jako powód obligatoryjny. Niektóre państwa członkowskie dokonały jednak tylko częściowej transpozycji wspomnianych trzech alternatywnych warunków dotyczących egzekwowania.

- **Wykonujące nakaz państwo członkowskie podejmuje się wykonania wyroku (art. 4 pkt 6)**

Jeżeli europejski nakaz aresztowania został wydany w celu wykonania kary pozbawienia wolności lub środka zabezpieczającego, a osoba, której dotyczy wniosek, jest obywatelem wykonującego nakaz państwa członkowskiego, ma w nim miejsce zamieszkania lub w nim przebywa, organ sądowy wykonujący nakaz może rozważyć wykonanie wyroku w swoim państwie członkowskim zamiast przekazania osoby, której dotyczy wniosek, do państwa członkowskiego wydającego nakaz[78]. Pojęcia „ma miejsce

[78] Por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 29 czerwca 2017 r., Popławski, C-579/15, ECLI:EU:C:2017:503, pkt 21–24; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 13 grudnia 2018 r., Sut, C-514/17, ECLI:EU:C:2018:1016, pkt 34–38, oraz wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 24 czerwca 2019 r., Popławski II, C-573/17, ECLI:EU:C:2019:530.
Por. decyzja ramowa Rady 2008/909/WSiSW z dnia 27 listopada 2008 r. o stosowaniu zasady wzajemnego uznawania do wyroków skazujących na karę pozbawienia wolności lub inny środek polegający na pozbawieniu wolności – w celu wykonania tych wyroków w Unii Europejskiej, Dz.U. L 327 z 5.12.2008, s. 27; Podręcznik przekazywania osób skazanych i kar pozbawienia wolności w Unii Europejskiej, Dz.U. C 403 z 29.11.2019, s. 2:
https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC1129(01)&from=EN, s. 34.

zamieszkania" i „przebywa" użyte w art. 4 pkt 6 powinny być zdefiniowane w sposób jednolity, jako że odnoszą się do autonomicznych pojęć prawa Unii[79].

Niewielka liczba państw członkowskich nie dokonała transpozycji art. 4 pkt 6. Inne państwa członkowskie dokonały transpozycji art. 4 pkt 6 w zróżnicowany sposób, ponieważ zakres podmiotowy transpozycji tego przepisu jest stosunkowo niejednorodny.

Tylko niektóre państwa członkowskie transponowały art. 4 pkt 6 jako powód fakultatywnej odmowy wykonania nakazu. Większość państw ustanowiła go jako powód obligatoryjny[80] lub częściowo obligatoryjny, ponieważ w niektórych z nich wprowadzono rozróżnienie między obywatelami krajowymi a cudzoziemcami[81] (rezydentami) i przewidziano powód obligatoryjnej odmowy wykonania w przypadku własnych obywateli oraz powód fakultatywnej odmowy wykonania w przypadku rezydentów lub zupełnie nie wspominano o rezydentach. Niektóre państwa członkowskie dodatkowo określiły warunek dotyczący pobytu (np. pobyt stały[82] trwający 2 lata lub 5 lat, dokument pobytowy[83]). Ponadto jedno państwo członkowskie transponowało art. 4 pkt 6 jako mający zastosowanie wyłącznie do obywateli Unii, co skutkuje wykluczeniem z jego zakresu obywateli państw trzecich. Z kolei inne państwo członkowskie wyraźnie odnosi się do osób, którym udzielono azylu. Tylko niewielka liczba państw członkowskich dokonała transpozycji art. 4 pkt 6, uwzględniając także osoby stale przebywające w danym państwie.

- **Eksterytorialność (przestępstwa popełnione poza terytorium państwa członkowskiego wydającego nakaz) (art. 4 pkt 7)**

Można odmówić wykonania, jeżeli europejski nakaz aresztowania odnosi się do przestępstw, które:

a) w świetle prawa wykonującego nakaz państwa członkowskiego są traktowane jako popełnione w całości bądź w części na terytorium wykonującego nakaz państwa członkowskiego lub w miejscu traktowanym jako jego terytorium;

lub

b) zostały popełnione poza terytorium wydającego nakaz państwa członkowskiego, a prawo wykonującego nakaz państwa członkowskiego nie dopuszcza ścigania przestępstw tego rodzaju, jeśli popełnione zostają poza jego terytorium.

Niektóre państwa członkowskie dokonały transpozycji tylko jednego z tych dwóch powodów.

Kilka państw członkowskich nie dokonało transpozycji powodu wymienionego w lit. a). Ponad połowa państw członkowskich transponowała powód wymieniony w lit. a) jako powód fakultatywnej odmowy wykonania nakazu. Ponadto niektóre z tych państw

[79] Por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 17 lipca 2008 r., Kozłowski, C-66/08, ECLI:EU:C:2008:437, pkt 46 i 54.
[80] Por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 29 czerwca 2017 r., Popławski, C-579/15, ECLI:EU:C:2017:503, pkt 21.
[81] Por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 5 września 2012 r., Lopes Da Silva Jorge, C-42/11, ECLI:EU:C:2012:517, pkt 52 i 59.
[82] Por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 6 października 2009 r., Wolzenburg, C-123/08, ECLI:EU:C:2009:616, pkt 74.
[83] Por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 6 października 2009 r., Wolzenburg, C-123/08, ECLI:EU:C:2009:616, pkt 53.

członkowskich nie transponowały wyraźnie słów „w całości bądź w części” lub „w miejscu traktowanym jako jego terytorium”.

Niewielka liczba państw członkowskich nie dokonała transpozycji powodu określonego w lit. b). Ponad połowa państw członkowskich transponowała ten przepis jako powód fakultatywnej odmowy wykonania nakazu.

- **Brak osobistego stawiennictwa na rozprawie (art. 4a)**

Art. 4a przewiduje powód fakultatywnej odmowy wykonania nakazu w sytuacjach, w których wykonujący nakaz organ sądowy otrzymał europejski nakaz aresztowania dotyczący wykonania kary pozbawienia wolności lub środka zabezpieczającego orzeczonych w wyniku postępowania prowadzonego w wydającym nakaz państwie członkowskim pod nieobecność danej osoby[84] (orzeczenie wydane zaocznie). Istnieją jednak cztery wyjątki dotyczące tej możliwości, w którym to przypadku wykonujący nakaz organ sądowy nie może odmówić wykonania europejskiego nakazu aresztowania, którego podstawę stanowi orzeczenie wydane zaocznie[85].

Połowa państw członkowskich transponowała art. 4a jako obligatoryjny powód odmowy wykonania nakazu, natomiast druga połowa transponowała go jako powód fakultatywny. Jeżeli chodzi o wspomniane cztery wyjątki, w kilku państwach członkowskich nie można było zidentyfikować odpowiednich przepisów. W niektórych państwach członkowskich, które transponowały te cztery wyjątki, nie dokonano wyraźnej transpozycji minimalnych zasad proceduralnych określonych w tych wyjątkach. Zasady te obejmują autonomiczne pojęcia w prawie Unii, w szczególności pojęcia „osobistego wezwania”, „rzeczywistego otrzymania urzędowej informacji” lub „wiedzy o wyznaczonej rozprawie”[86].

3.9. Gwarancje udzielane przez państwo członkowskie wydające nakaz (art. 5)

Art. 5 przewiduje, że wykonanie europejskiego nakazu aresztowania przez wykonujący nakaz organ sądowy może, z mocy prawa krajowego tego państwa, podlegać określonym warunkom, które wymieniono w sposób wyczerpujący w art. 5[87]. Warunki te mogą odnosić się do rewizji kary dożywotniego pozbawienia wolności lub przekazania obywateli i rezydentów do wykonującego nakaz państwa członkowskiego w celu odbycia tam kary pozbawienia wolności, którą orzeczono przeciwko nim w wydającym nakaz państwie członkowskim[88].

Ponad połowa państw członkowskich transponowała możliwość uzależnienia europejskiego nakazu aresztowania od rewizji kary dożywotniego pozbawienia wolności lub środka zabezpieczającego. Ponadto duża większość państw członkowskich

[84] Por. wyroki Trybunału Sprawiedliwości z dnia 10 sierpnia 2017 r., Zdziaszek, C-271/17 PPU, ECLI:EU:C:2017:629 oraz Tupikas, C-270/17 PPU, ECLI:EU:C:2017:628, a także wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 22 grudnia 2017 r., Ardic, C-571/17 PPU, ECLI:EU:C:2017:1026.

[85] Por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 26 lutego 2013 r., Melloni, C-399/11, ECLI:EU:C:2013:107, pkt 51 i 52.

[86] Por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 24 maja 2016 r., Dworzecki, C-108/16 PPU, ECLI:EU:C:2016:346, pkt 32.

[87] Por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 26 lutego 2013 r., Melloni, C-399/11, ECLI:EU:C:2013:107; pkt 38; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 5 kwietnia 2016 r., Aranyosi i Căldăraru, C-404/15 i C-659/15 PPU, ECLI:EU:C:2016:198, pkt 80, oraz wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 16 lipca 2015 r., Lanigan, C-237/15, ECLI:EU:C:2015:474, pkt 36.

[88] Por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 11 marca 2020 r., SF, C-314/18, ECLI:EU:C:2020:191.

transponowała możliwość uzależnienia wykonania europejskiego nakazu aresztowania od przekazania obywateli i rezydentów po przesłuchaniu do wykonującego nakaz państwa członkowskiego w celu odbycia kary pozbawienia wolności lub środka zabezpieczającego orzeczonego przeciwko nim w wydającym nakaz państwie członkowskim. W niektórych państwach członkowskich transpozycja była tylko częściowa, ponieważ państwa te nie określiły wyraźnie, że osobę tę należy po przesłuchaniu przekazać. Ponadto niektóre państwa członkowskie traktują własnych obywateli w sposób preferencyjny.

3.10. Prawa procesowe osoby, której dotyczy wniosek (art. 11, art. 13 ust. 2, art. 14 oraz art. 23 ust. 5)

W decyzji ramowej przyznano osobie, której dotyczy wniosek, szereg praw procesowych. Zgodnie z art. 11 osoba, której dotyczy wniosek, ma prawo zostać powiadomiona o europejskim nakazie aresztowania i jego treści oraz o możliwości wyrażenia przez nią zgody na swoje przekazanie, a także ma prawo do korzystania z pomocy prawnej i pomocy tłumacza. Prawa te należy zapewnić zgodnie z prawem krajowym wykonującego nakaz państwa członkowskiego. Co więcej, w dyrektywach w sprawie minimalnych praw procesowych uzupełniono i umocniono prawa zapewnione w decyzji ramowej[89].

Wszystkie państwa członkowskie dokonały transpozycji art. 11. W kilku państwach członkowskich wymogi określone w tym artykule transponowano jednak tylko częściowo lub nie można zidentyfikować wszystkich właściwych elementów (np. nie ma wyraźnych przepisów, w których wymaga się, aby osobę, której dotyczy wniosek, informowano o możliwości wyrażenia zgody na przekazanie, lub osobę taką informuje się o tym dopiero w momencie przybycia do ośrodka detencyjnego).

Ponadto w różnych przepisach decyzji ramowej przyznaje się osobie, której dotyczy wniosek, minimalne prawa procesowe, w szczególności:

- W art. 13 ust. 2 wymaga się, by państwa członkowskie przyjęły środki niezbędne w celu zapewnienia, by zgoda na przekazanie oraz zrzeczenie się prawa do skorzystania z zasady szczególności (o których mowa w art. 27 ust. 2) zostały wyrażone w sposób wskazujący, że osoba, której to dotyczy, wyraziła je przed organem wykonującym nakaz dobrowolnie i mając pełną świadomość konsekwencji. W tym celu osoba, której dotyczy wniosek, musi mieć prawo do korzystania z pomocy prawnej. Wszystkie państwa członkowskie dokonały transpozycji art. 13 ust. 2. W krajowych przepisach niektórych państw członkowskich nie można jednak zidentyfikować elementów dotyczących dobrowolności i pełnej świadomości konsekwencji. Podobne problemy wykryto w niektórych państwach członkowskich w odniesieniu do zrzeczenia się prawa do skorzystania z zasady szczególności w wydającym nakaz państwie członkowskim po przekazaniu (art. 27 ust. 3 lit. f)).

- Art. 14 stanowi, że w przypadku gdy osoba aresztowana nie wyraża zgody na swoje przekazanie, ma prawo do przesłuchania przez wykonujący nakaz organ

[89] Por. pkt 1.1 s. 1 oraz wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 12 grudnia 2019 r., XD, C-625/19 PPU, ECLI:EU:C:2019:1078, pkt 55.

sądowy zgodnie z prawem wykonującego nakaz państwa członkowskiego[90]. Niemal wszystkie państwa członkowskie dokonały prawidłowej transpozycji art. 14.

- Art. 23 ust. 5 stanowi, że po upływie terminów przekazania osobę, której dotyczy wniosek, należy zwolnić[91]. Większość państw członkowskich dokonała prawidłowej transpozycji art. 23 ust. 5. Jedno państwo członkowskie wyraźnie uwzględniło jednak możliwość jednostronnego przedłużenia przez organ wykonujący zatrzymania osoby, której dotyczy wniosek, do 10 dni przed uzgodnieniem z organem wykonującym nowej daty i godziny (por. pkt 3.14). W niewielkiej liczbie państw członkowskich nie można było zidentyfikować odpowiednich przepisów.

3.11. Przywileje i immunitety (art. 20)

Art. 20 decyzji ramowej dotyczy przywilejów i immunitetów, które przysługują osobie, której dotyczy wniosek. Przepis ten transponowała w sposób kompletny i prawidłowy mniej niż połowa państw członkowskich. W innych państwach odnotowano tylko częściową transpozycję (np. odniesiono się wyraźnie tylko do przywilejów) lub nie można było zidentyfikować odpowiednich przepisów (np. dotyczących procedury ubiegania się o uchylenie przywilejów lub immunitetów).

3.12. Zgoda na przekazanie, zasada szczególności oraz zrzeczenie się jej (art. 13 i 27)

Co do zasady osoba przekazana nie może być ścigana, skazana lub w inny sposób pozbawiona wolności za przestępstwo popełnione przed jej przekazaniem, inne niż to, za które została przekazana. Jest to zasada szczególności określona w art. 27 decyzji ramowej[92].

Dzięki decyzji ramowej państwa członkowskie mogą notyfikować, że w ich stosunkach z pozostałymi państwami członkowskimi, które wystąpiły z taką notyfikacją, zrzekają się zasady szczególności, chyba że w konkretnej sprawie wykonujący nakaz organ sądowy postanowi inaczej w swojej decyzji w sprawie przekazania. Zgodnie z informacjami, którymi dysponuje Komisja, z taką notyfikacją wystąpiły jedynie trzy państwa członkowskie.

Ponadto art. 27 ust. 3 przewiduje kilka wyjątków od zasady szczególności, z których jeden dotyczy zrzeczenia się jej przez osobę, której dotyczy wniosek, zgodnie z art. 13.

Osoba, której dotyczy wniosek, ma możliwość wyrażenia zgody na przekazanie na mocy art. 13. Jeśli aresztowana osoba powiadamia, że zgadza się na przekazanie, to zgodę tą oraz, w odpowiednich przypadkach, zrzeczenie się prawa do skorzystania z zasady

[90] Por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 29 stycznia 2013 r., Melloni, C-396/11, ECLI:EU:C:2013:39, pkt 41 i 42.
[91] Por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 25 stycznia 2017 r., Vilkas, C-640/15, ECLI:EU:C:2017:39, pkt 70–73.
[92] Por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 1 grudnia 2008 r., Leymann i Pustovarov, C-388/08 PPU, ECLI:EU:C:2008:669 oraz wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 6 grudnia 2018 r., IK, C-551/18 PPU, ECLI:EU:C:2018:991, pkt 59–61.

szczególności musi wyrazić przed wykonującym nakaz organem sądowym zgodnie z prawem krajowym wykonującego nakaz państwa członkowskiego. Większość państw członkowskich dokonała prawidłowej transpozycji art. 13. Jednak w niewielkiej liczbie państw członkowskich w sytuacji, w której osoba, której dotyczy wniosek, wyraziła zgodę na przekazanie, osoba ta automatycznie traci ochronę, którą zapewnia jej zasada szczególności. Co za tym idzie, osoba, której dotyczy wniosek, nie ma już nic do powiedzenia w kwestii zrzeczenia się ochrony przez zasadę szczególności. W niektórych państwach członkowskich nie można było zidentyfikować przepisów transponujących lub transpozycja jest tylko częściowa, ponieważ nie przewidziano wyraźnie możliwości zrzeczenia się prawa do skorzystania z zasady szczególności.

Kilka państw członkowskich przewidziało możliwość cofnięcia przez osobę, której dotyczy wniosek, zarówno zgody, jak i zrzeczenia się. Niewielka liczba państw członkowskich przewidziała możliwość cofnięcia wyłącznie w odniesieniu do zgody. W większości państw członkowskich nie ma możliwości cofnięcia zgody na przekazanie ani zrzeczenia się zasady szczególności.

W tym kontekście w niektórych państwach członkowskich możliwe jest odwołanie się od decyzji o przekazaniu osoby, której dotyczy wniosek, nawet jeśli osoba ta wyraża zgodę na przekazanie.

3.13. Ramy czasowe i procedury podejmowania decyzji o wykonaniu europejskiego nakazu aresztowania (art. 15 ust. 1 i art. 17)

Decyzję o przekazaniu należy co do zasady podejmować z uwzględnieniem terminów, jak określono w decyzji ramowej (art. 15 ust. 1)[93]. Niezależnie od tych terminów wszystkie europejskie nakazy aresztowania należy stosować i wykonywać w trybie przewidzianym dla spraw niecierpiących zwłoki (art. 17 ust. 1). Nie wszystkie państwa członkowskie dokonały jednak wyraźnej transpozycji tego wymogu.

Jeżeli osoba, której dotyczy wniosek, **wyraża zgodę na swoje przekazanie**, ostateczna decyzja w sprawie wykonania europejskiego nakazu aresztowania powinna zostać podjęta w ciągu 10 dni od wyrażenia zgody (art. 17 ust. 2). Większość państw członkowskich dokonała prawidłowej transpozycji tego przepisu; w dwóch państwach członkowskich nie można było zidentyfikować przepisów transponujących.

Jeżeli osoba, której dotyczy wniosek, **nie wyraża zgody na swoje przekazanie**, ostateczna decyzja w sprawie wykonania europejskiego nakazu aresztowania powinna zostać podjęta w ciągu 60 dni od aresztowania osoby, której dotyczy wniosek (art. 17 ust. 3). Znaczna większość państw członkowskich dokonała prawidłowej transpozycji tego przepisu. Jedno państwo członkowskie nie dokonało transpozycji terminu 60 dni. Ponadto kilka państw członkowskich przewiduje alternatywnie, że bieg terminu 60 dni rozpoczyna się albo od dnia aresztowania, albo od dnia pierwszego przesłuchania.

Kilka państw członkowskich dokonało transpozycji terminu 10 lub 60 dni jako nieobligatoryjnego.

[93] Por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 30 maja 2013 r., Jeremy F, C-168/13, ECLI:EU:C:2013:358, pkt 62, oraz wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 16 lipca 2015 r., Lanigan, C-237/15, ECLI:EU:C:2015:474, pkt 32 i 33.

W drodze wyjątku, jeżeli w danym przypadku nie można wykonać europejskiego nakazu aresztowania w mających zastosowanie terminach, można je wydłużyć o kolejne 30 dni. W takim wypadku wykonujący nakaz organ sądowy musi niezwłocznie powiadomić wydający nakaz organ sądowy, podając przyczyny zwłoki (art. 17 ust. 4).

Mniej niż połowa państw członkowskich w pełni transponowała ten przepis. Większość państw transponowała go tylko częściowo (np. nie odzwierciedlono wyraźnie bezzwłocznego charakteru powiadomienia; nie ma konieczności podania powodów zwłoki; odniesiono się wyłącznie do terminu przewidzianego w art. 17 ust. 3, a nie odniesiono się do terminu 10 dni, o którym mowa w art. 17 ust. 2). W niewielkiej liczbie państw członkowskich nie można było zidentyfikować odpowiednich przepisów.

Ponadto wydaje się, że problemy z dotrzymaniem terminów określonych w decyzji ramowej w niektórych państwach członkowskich wynikają z długotrwałego postępowania odwoławczego[94]. Nie we wszystkich państwach członkowskich można było zidentyfikować odpowiednie przepisy dotyczące długości postępowania odwoławczego. Niektóre państwa członkowskie przewidują jednak ścisłe terminy dotyczące postępowania odwoławczego.

Do czasu podjęcia ostatecznej decyzji w sprawie europejskiego nakazu aresztowania wykonujący nakaz organ sądowy musi zapewnić, aby warunki materialne niezbędne do skutecznego przekazania tej osoby pozostały spełnione (art. 17 ust. 5)[95]. Znaczna liczba państw członkowskich dokonała prawidłowej transpozycji art. 17 ust. 5. Jedno państwo przewiduje jednak ogólny i bezwarunkowy obowiązek zwolnienia osoby, której dotyczy wniosek i którą aresztowano na mocy europejskiego nakazu aresztowania, po upływie 90 dni od aresztowania[96].

Art. 17 ust. 7 stanowi, że w przypadku gdy w wyjątkowych okolicznościach któreś z państw członkowskich nie jest w stanie dotrzymać mających zastosowanie terminów, musi ono powiadomić o tym fakcie Eurojust[97], podając przyczyny zwłoki. Ponadto państwo członkowskie, które doświadcza kolejnych opóźnień ze strony drugiego państwa członkowskiego w wykonaniu europejskiego nakazu aresztowania, musi powiadomić o tym Radę w celu dokonania oceny wdrożenia decyzji ramowej. W ponad połowie państw członkowskich transpozycja jest kompletna i prawidłowa. Inne państwa członkowskie dokonały tylko częściowej transpozycji art. 17 ust. 7 (np. odnosząc się wyłącznie do terminu 60 dni lub nie nakładając obowiązku powiadomienia Eurojust).

3.14. Terminy przekazania (art. 23 ust. 1–4)

Bieg terminów przekazania osoby, której dotyczy wniosek, rozpoczyna się niezwłocznie po podjęciu ostatecznej decyzji w sprawie wykonania europejskiego nakazu aresztowania. Właściwe organy powinny ustalić i uzgodnić przekazanie osoby tak szybko, jak to możliwe (art. 23 ust. 1). W każdym przypadku przekazanie musi się odbyć

[94] Por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 30 maja 2013 r., Jeremy F., C-168/13, ECLI:EU:C:2013:358.
[95] Por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 16 lipca 2015 r., Lanigan, C-237/15 PPU, ECLI:EU:C:2015:474, pkt 58–61.
[96] Por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 12 lutego 2019 r., TC, C-492/18 PPU, ECLI:EU:C:2019:10.8.
[97] W praktyce częstotliwość przekazywania sprawozdań jest stosunkowo mała.
Por. dane statystyczne dotyczące europejskiego nakazu aresztowania:
https://e-justice.europa.eu/content_european_arrest_warrant-90-pl.do

najpóźniej w terminie 10 dni od daty wydania prawomocnej decyzji w sprawie wykonania europejskiego nakazu aresztowania (art. 23 ust. 2). Art. 23 ust. 3 i 4 odnoszą się odpowiednio do przedłużania terminów w przypadkach, w których przekazanie osoby, której dotyczy wniosek, w terminie 10 dni udaremniają okoliczności niezależne od któregokolwiek z państw członkowskich[98], lub w przypadkach zaistnienia ważnych przyczyn natury humanitarnej.

Ogólnie rzecz biorąc, tylko niektóre państwa członkowskie transponowały ramy czasowe przekazania w sposób w pełni prawidłowy. W większości państw członkowskich nie transponowano głównych elementów art. 23 ust. 1–4 (np. bezzwłoczność, obligatoryjne terminy i ich obliczanie; odniesienie się wyłącznie do okoliczności w wydającym nakaz państwie członkowskim; zbyt wąska lub zbyt szeroka definicja „ważnych przyczyn natury humanitarnej").

4. WNIOSEK

Chociaż uznaje się działania podjęte dotychczas przez państwa członkowskie, poziom wdrożenia decyzji ramowej w niektórych państwach członkowskich wciąż nie jest zadowalający. Niniejsza ocena, dane statystyczne dotyczące europejskiego nakazu aresztowania, jak również analiza porównawcza z dotychczasowymi sprawozdaniami świadczą o tym, że niektóre państwa członkowskie nie uwzględniły niektórych z wcześniejszych zaleceń Komisji ani zaleceń wynikających z czwartej rundy wzajemnej oceny. Ponadto wydaje się, że niektóre państwa członkowskie nie wykonały jeszcze niektórych wyroków Trybunału Sprawiedliwości.

Niepełna lub nieprawidłowa transpozycja decyzji ramowej utrudnia stosowanie zasady wzajemnego uznawania w sprawach karnych. Nie jest możliwe osiągnięcie celu polegającego na rozwoju przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości dla wszystkich obywateli UE, określonego w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej, jeśli państwa członkowskie nie wprowadzą prawidłowo wszystkich instrumentów, na które wszystkie wyraziły zgodę.

Komisja będzie kontynuować ocenę przestrzegania decyzji ramowej przez poszczególne państwa członkowskie. Jeśli będzie to konieczne, Komisja zastosuje odpowiednie środki w celu zapewnienia zgodności z przepisami decyzji ramowej w całej UE, w tym, w stosownych przypadkach, poprzez wszczynanie postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego na podstawie art. 258 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

[98] Por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 25 stycznia 2017 r., Vilkas, C-640/15, ECLI:EU:C:2017:39.